

Interviu cu Președintele UCMR, compozitorul Adrian Iorgulescu

Antigona Rădulescu

Uniunea Compozitorilor și Muzicologilor din România a împlinit de curând o vârstă rotundă, apreciabilă. Este istoria de 90 de ani a Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din România oglinda concentrată a muzicii românești începând cu primele decenii ale secolului al XX-lea?

Absolut. Inițiativa înființării se datorează unor maestri ai epocii, iar actul său de naștere a fost semnat aproape fără excepție de vârfurile muzicale ale perioadei. Printre fondatori, între alții, îi amintesc N. Otescu, A. Alessandrescu, C. Brăiloiu, D. Kiriac, M. Jora, F. Lazăr, D. Cuclin, M. Andricu, T. Brediceanu, G. Dima și desigur pe G. Enescu, președintele stabilimentului. Arta noastră fonică s-a cristalizat, perpetuat și avansat în perimetrul și climatul favorabil al Societății, apoi al Uniunii. Reușitele notorii ale componisticii și muzicologiei indigene se leagă nemijlocit de cadrul și condițiile asigurate de numitele instituții.

Niciun autor important nu a rămas de-a lungul timpului în afara acestora. Aici s-au concentrat principalele energii creatoare, Patrimoniul fabulos de lucrări, deținut de **Uniunea Compozitorilor și Muzicologilor din România**, practic cvasi-totalitatea opusurilor de referință aparținătoare domeniului, de nouă decenii încoace, probează alegația. Succesele înregistrate pe întregul parcurs s-au datorat hotărâtor, raporturilor dinamice, schimbărilor permanente de informație și experiență efectuate în interiorul comunității respective, precum și în exterior. Polemicile, dezbaterile, confruntările estetice, stilistice au contribuit la clarificarea direcțiilor evolutive, inclusiv, la nivel personal, dar și la alinieri, la distanțări, la abordări tehnice, la cernerea valorilor, la o mai bună situare contextuală și orientativă a autorilor, în contactul cu evoluția limbajelor contemporane.

Privind retrospectiv, ați conturat, într-un studiu anterior, 5 stadii diferite de acumulări, involuții, reasezări în evoluția Uniunii. Cum se prezintă ultimul capitol, istoria sa recentă?

Ultimul segment se referă la intervalul 1989-2010. Este cel în care am fost implicat direct în conducerea breslei. De aceea, poate, reflecțiile mele vor părea mai subiective. Fără falsă modestie, consider pe ansamblu că bilanțul este precumpănitor pozitiv. Meritele revin diferitelor Birouri Executive, Consiliilor Directoare și mai ales președinților P. Bentoiu și O. L. Cosma.

Elanul inițial, datorat dorinței colective în avansarea rapidă a țării pe calea democrației, a statului de drept, a economiei de piață, a speranței în

redobândirea demnității ocupaționale s-a concretizat în elaborarea noului Statut, a noilor regulamente de funcționare. Grabnic, au fost finalizate lucrările de consolidare, reparare și restaurare a Palatului Cantacuzino, inclusiv a Muzeului și Casei memoriale "George Enescu", a clădirilor anexe. S-a redat astfel circuitului cultural (prin angajamentul pecuniar - anteprenorial exclusiv al Uniunii), un obiectiv arhitectural unic în peisajul bucureștean. La fel de alertă s-a dovedit acțiunea de reformare a serviciilor și unităților economice incluse în sistem, de dotare la baremuri înalte de performanță a studioului electroacustic, de achiziționare a unei microtipografii ș.a.m.d.

Evident, în absența coeziunii membrilor, intențiile de schimbare, de îmbunătățire a activității n-ar fi depășit iluzoriul. Evoluția favorabilă în această privință s-a datorat autonomizării reale la toate etajele instituției și evitării conflictelor fățișe între grupuri antagonice. Chiar dacă disensiuni, și animozități au apărut, ele au fost cu diplomație, cu spirit constructiv aplanate. După revoluție, în Uniunea Compozitorilor și Muzicologilor nimeni n-a fost exclus, culpabilizat, ostracizat, marginalizat, pentru excesul de zel afirmat anterior. Am considerat, că bunul simț, tactul, onestitatea cvasi-unanimității componentilor va sancționa moral excesele unora, prevalând asupra tendințelor, atitudinilor și poziționărilor exagerate, ori radicale. Strategia s-a demonstrat utilă.

În plan legislativ amintesc selectiv, participarea la redactarea și finalizarea unor acte normative capitale, precum legea dreptului de autor, legea timbrului cultural, legea impozitării dreptului de autor, legea sponsorizării, legea indemnizațiilor de merit. Pe o

traietorie ascensională s-au înscris demersurile specifice legate de lansarea revistei *Actualitatea Muzicală*, de inițierea festivalului *Săptămâna Internațională a Muzicii Noi*, de susținerea concursurilor naționale de creație destinate tinerilor, de apariția seturilor de cd-uri "*Antologia muzicii românești*", de sprijinul logistic și financiar acordat principalelor manifestări muzicale naționale, de contribuția efectivă, în definirea edițiilor succesive ale *Festivalului Internațional "George Enescu"*. Reactivarea secțiunii naționale a SIMC, a *Fundației Enescu* înseamnă alte reușite. În sfera raporturilor externe se înscrie reintegrarea instituției, după o absență îndelungată, în CISAC, ori semnarea unor Protocoale de colaborare cu structuri profesionale din afară.

Există, cred, o corespondență între dezideratele înscrise în primul Statut al Societății Compozitorilor la înființarea sa, în 1929, și cele ale Uniunii de astăzi. Care ar fi atunci provocările momentului?

Principalele deziderate cuprinse în **Programul** Societății își păstrează valabilitatea. Concret, acesta prevedea „să ajute dezvoltarea producției muzicale românești, să promoveze tiparul și execuția lucrărilor, să apere drepturile de autor ale beneficiarilor, să se ocupe de orice chestiune care ar atinge muzica sau muzicanții români”. După cum se vede, tezele sunt întru-totul actuale. Vizavi de provocările momentului aș sublinia că eforturile noastre nu s-au concretizat mereu în succesele prezumate, mai cu seamă, în plan economic și juridic.

Nebugetată de stat, instituția nu a dispus adesea de sumele suficiente pentru implementarea unor programe și proiecte atractive. Ea constituie un

microsistem, subiacent și integrat în macrosistemul care este România post-decembristă. Nu-i un secret împrejurarea, că dificultățile tranziției s-au repercutat dăunător asupra culturii, nesuținută corespunzător pe nici un plan. Lăsată pradă eroziunii, în conul de umbră al interesului public. Blocată deopotrivă de birocrăție și mentalități retrograde de filiație socialistă, cât și de un capitalism autarhic, de factură brigandă. În circumstanțele descrise, simplul fapt al supraviețuirii devine criteriu de performanță. Cu toate acestea, U.C.M.R. a reușit, prin mobilizarea unor importante rezerve umane și materiale, să depășească impasurile. Să găsească, să activeze resursele progresului.

Să nu uităm, deloc colateral, că sub raportul comunicării generale trecute aproape pe nesimțite, din galaxia Gutenberg în galaxia Google, cu consecințe tehnologice și aplicative nescontate, ce pretind adecvări și modernizări în lanț. Lumea actuală evoluează rapid, uneori în direcții neașteptate. Nu neapărat, în avantajul creatorului autentic. Constatăm deja consecințele consumatorismului, ale manelismului, ale globalismului, ale invaziei kitsch-urilor de tot soiul, pe fondul degringoladei axiologice.

Ce rol poate juca UCMR în ansamblul culturii românești?

Alcătuim un organism profesional de elită, singurul reprezentativ pe acest tronson de activitate, integrat în sistemul viu, care este arta națională. Aici se plămădesc, prin talentul și truda autorilor, adevăratele contribuții ce concretizează și definesc patrimoniul nostru sonor. Îmi este dificil să prefigurez perspectiva. Aceasta îmi pare încă nebulosă, insuficient conturată.

A spune deci că „viitorul sună bine” se dovedește riscant pentru oricine cunoaște, cât de cât, dinamica proceselor culturale autohtone și mondiale. Cred însă, în capacitatea breslei de a face față sfidărilor și cerințelor de tot soiul.